

Motion till riksdagen 2023/24:2779

av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2023/24:31 Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Ivo i uppdrag att arbeta med kontinuerlig tillsyn av verksamheter som bedriver skyddat boende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp och återrapportera effekten av tillståndsplikten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt regeringen att återkomma med ytterligare förslag på särskild umgängesbegränsning vid skyddat boende och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla människor förtjänar att leva i trygghet. För de som av olika anledningar utsatts eller farit illa ska samhället stå starkt med stöd i både psykisk och fysisk form. Det ska finnas samtalsstöd och terapi för att bearbeta och prata ut om sina upplevelser, men det ska också finnas skyddade boenden och olika jourer som säkerställer att den utsatta personen befinner sig i trygghet.

Verksamheterna som bedriver skyddat boende gör ett viktigt och alldeles avgörande jobb. Många som utsätts för våld och hot är i behov av stöd, både akut och på längre sikt – exempelvis när det gäller boende. Insatserna ska skydda mot hot och våld, samtidigt som stöd och hjälp för att stärka och rehabilitera också är avgörande.

När någon utsätts för våld i nära relation är det inte ovanligt att det finns barn i hemmet. Här behöver samhället stå starkt och Sverigedemokraterna är därför positiva till att det nu ligger viktiga förslag på bordet som säkerställer att barn också får

beviljade insatser om skyddat boende. Något som är i linje med FN:s konvention om barnets rättigheter som svensk lag och Istanbulkonventionen. Att sådan lagstiftning inte varit på plats tidigare är ett stort svek för alla som utsatts, men Sverigedemokraterna menar att med det som föreslås i propositionen tas otroligt viktiga steg.

Det är viktigt att skyddade boenden håller god kvalitet och att verksamheten säkerställer att den eller de som placeras faktiskt är i trygga händer. Arbetet måste följas upp och återrapporteras för att säkerställa att de föreslagna förändringarna också får den effekt som önskas. Det ska inte råda några som helst tvivel om att verksamheter som utsatta människor flyr till ska vara en plats kantad av trygghet och omtanke, och inte en plats med undermålig kvalitet, bristande säkerhet eller i värsta fall är föremål för organiserad brottslighet.

Kontinuerlig tillsyn av skyddade boenden

I propositionen föreslås att Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) ska bevilja tillstånd till verksamheter som bedriver ett skyddat boende. Sverigedemokraterna anser att det som föreslås är bra – vi måste säkerställa att det finns tillstånd för att bedriva verksamheter med ett så viktigt syfte i Sverige, och propositionen är ett steg i rätt riktning.

Enligt Ivo inkommer en anmälan i månaden mot privata skyddade boenden. I anmälningarna framkommer bl.a. att det finns hot från personal, sparkade visseblåsare och våldsutövande företagsledare. Samtidigt har det varit bristfälliga lokaler med fönster ut mot gator, känsliga dokument som legat framme öppet och personal utan någon medicinsk kompetens som har diagnostiserat skyddsplacerade och våldsutövare som själv bedrivit boendena. Detta är något som även Ivo lyfter i sitt remissvar om att det saknas kvalitetskrav och kunskap om kvalitet på de skyddade boendena.

Det föreslagna tillståndet är inte tillräckligt för att långsiktigt säkerställa en trygg och säker verksamhet med god kvalitet. Vi anser därför att regeringen bör ge Ivo i uppdrag att arbeta med kontinuerlig tillsyn av verksamheterna som bedriver skyddat boende och att tillsynen ska säkerställa att verksamheten ständigt arbetar kvalitativt och i rätt syfte. Ivo måste ges möjlighet att kontrollera och säkerställa att verksamheten kontinuerligt håller god kvalitet vad gäller anställda, verksamheten och sekretess.

Det är viktigt att ta hänsyn till att det i vissa fall kan vara olämpligt att ta emot skyddsplacerade med olika behov i ett och samma boende. Det kan exempelvis röra sig om människor som på grund av egen kriminalitet har utsatts för hot och våld inte bör placeras med någon som utsatts för våld av närstående. Regeringen landar därför i att det bör finnas skyddade boenden som har olika inriktningar. Även detta anser vi är något som tydligt tyder på att Ivo bör ges i uppdrag om kontinuerlig tillsyn av verksamhet.

Den ökade organiserade brottsligheten inom vården är ytterligare en stark faktor till att kontinuerlig tillsyn är alldeles avgörande för uppdraget.

Uppföljning och återrapportering av effekten av tillståndsplikten

Likt tidigare anfört anser Sverigedemokraterna att tillståndsplikten är ett bra och viktigt steg i rätt riktning för att öka kvaliteten på alla verksamheter som bedriver skyddat boende. Att även privata utförare ska behöva söka om tillståndsplikt finns det goda fog för. Under de senaste åren har det rapporterats om privata aktörer med stora brister – adresser på bottenvåningar med fönster ut mot vägen, personal utan medicinsk kompetens

som har diagnostiserat skyddsplacerade samt våldsutövare som bedrivit boendena själv. Därför är tillståndsplikt ett viktigt steg i rätt riktning. Sverigedemokraterna anser dock med anledning av detta att det är viktigt att regeringen följer upp och återrapporterar effekten av tillståndsplikten som föreslås införas. Det är positivt att den införs, men regeringen behöver säkerställa att förslaget också får önskad effekt.

Inkludera skyddade boenden i arbetet mot organiserad brottslighet

Den ökade organiserade brottsligheten inom vården och olika välfärdsområden är oro-väckande. Därför menar Sverigedemokraterna att regeringen i arbetet med att motverka organiserad brottslighet även bör inkludera skyddade boenden. Detta är inte minst viktigt eftersom flera rapporter visar att på olika sätt olämpliga personer bedrivit skyddade boenden. På liknande sätt som vi ser att den organiserade brottsligheten tagit sig in och styrt vårdcentralen anser vi att det finns en farhåga att så blir fallet även med skyddade boenden. Det är Sverigedemokraternas bestämda uppfattning att skyddade boenden ska vara en trygg plats för skyddsplacerade, och att dessa ska hållas långt ifrån kriminalitet.

Särskild umgängesbegränsning vid skyddat boende

Sverigedemokraterna anser att regeringen borde gått längre i frågan om att utreda delen om begränsning av umgänge för den vårdnadshavare som är skälet till att den utsatta vårdnadshavaren och barnet vistas på skyddat boende, hemlighållen vistelseort. Sveriges Kvinnoorganisationer lyfter som anledning när de avstyrker förslaget att de anser att det inte är tillräckligt långtgående, och menar att umgänge inte är förenligt med en placering i skyddat boende. Sverigedemokraterna anser att umgänge inte är förenligt i sådana fall där skyddsplaceringen rör våld i hemmet från en vårdnadshavare till en annan, och att regeringen bör återkomma med förslag på särskild umgängesbegränsning vid skyddat boende. Vi står upp för utsatta kvinnor, män och barn som far illa.

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Mona Olin (SD)

Carita Boulwén (SD)

Angelica Lundberg (SD)

Leonid Yurkovskiy (SD)